

Populærvitenskapelig framstilling

Bakgrunnen for SUKIP-prosjektet var en erkjennelse av at barnehage og skole ikke møter alle barn og unge slik det er forventet ut fra lovverk og politiske føringer. Inkludering har vært et grunnleggende prinsipp for norsk barnehage og skole i mange tiår. Likevel er det fortsatt mange barn og unge som ikke opplever deltakelse, tilhørighet, medvirkning eller utbytte. For å bidra til utvikling av en mer inkluderende praksis har man lenge forsøkt å styrke PP-tjenestens rolle knyttet til kompetanse- og organisasjonsutvikling i barnehage/skole. SUKIP har hatt fokus på samarbeidet mellom PPT og barnehage/skole. Gjennom lokalt forankrede innovasjoner har målet vært å utvikle en ny struktur for slikt samarbeid; hvordan det samarbeides, hvem som deltar, hva det samarbeides om, og hvordan samarbeidet er koplet til øvrig utviklingsarbeid og ordinære styringsstrukturer i barnehage/skole. Gjennom et fornyet samarbeid ønsket man samtidig å flytte kompetanse nærmere barna/elevne.

SUKIP er gjennomført som en case-studie i to kommuner, med PPT, en barnehage og en skole i hver kommune som deltakere. I tråd med rådende prinsipper for kompetanseutvikling på sektoren har hver kommune gjennom en styringsgruppe vært ansvarlig for de valg som ble gjort i innovasjonsarbeidet. En kommunal prosjektleder i hver kommune har bidratt til å kontekstualisere forskernes innspill og sikre lokal forankring ved å koordinere kommunens prosjektarbeid og delta i forskergruppen.

Innledningsvis ble det foretatt en kartlegging i hver kommune ved hjelp av dokumentanalyse, (gruppe)-intervjuer og spørreskjema til alle ansatte i deltakende enheter. Kartleggingen viste blant annet ulik forståelse av inkluderende praksis hos aktørene. Refleksjoner rundt resultater fra kartleggingen dannet grunnlag for styringsgruppens valg og beslutninger i prosjektet. På denne bakgrunn ble det etablert en prosjektgruppe for hvert av fire innovasjonstiltak; ett knyttet til barnehage og ett til skole i hver kommune.

Alle innovasjonstiltakene har bestått av ulike former for samarbeidsmøter, som dels har vært en videreutvikling av etablert samarbeid mellom PPT og barnehage/skole, og dels utprøving av helt nye samarbeidsformer, og har slik gitt et nyansert og variert erfaringsmateriale som på ulike måter både har videreutviklet og utfordret eksisterende samarbeid og kompetanse.

Årene 20-21 har utgjort prosjektets innovasjonsfase. Det ble lagt vekt på et mest mulig likeverdig samarbeid mellom forskere og praktikere i tråd med nasjonale føringer for lokal kompetanseutvikling i sektoren. Forskerne har fulgt de fire innovasjonene tett ved å innta ulike roller som å 1) innhente ulike typer data og analysere disse, 2) delta i samarbeidsmøter, 3) spille inn refleksjonsspørsmål til prosjektgruppene og styringsgruppene på avtalte tidspunkt. Til tross for Covid-19-pandemi er prosjektet med få unntak gjennomført i tråd med planene. At en del aktiviteter, både samarbeidsmøter og intervjuer måtte foregå digitalt, har selvsagt hatt betydning, men prosjektet har likevel generert et rikholdig datamateriale med relevans utenom pandemitider.

Datamaterialet er først analysert innenfor hvert innovasjonstiltak og aktuell kommune. Resultatene er drøftet med styringsgruppene og nedfelt i en egen rapport til hver kommune. Prosjekterfaringer på tvers av innovasjonstiltakene er formidlet i ulike sammenhenger nasjonalt og presentert på nordiske og europeiske konferanser. Ettersom kommunene nå er i gang med Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis, en satsing som samsvarer med SUKIP både i forhold til målsetting, kompetanseutviklingsstrategi og samarbeidsprofil, er hovedrapporten gjort tilgjengelig for både kommuner og UH-sektor gjennom en open-access-antologi (<https://doi.org/https://doi.org/10.23865/noasp.186>). Den ble lansert på et felles fagseminar for praktikere og forskere, og interessen for seminaret og antologien tyder på at erfaringene fra SUKIP-prosjektet oppfattes som relevante for både kommuner og UH-sektor. Arbeidet med å utnytte det omfattende datamaterialet til analyse og drøfting holder fram etter prosjektslutt med sikte på artikler internasjonalt.

Prosjektet er støttet av FINNUT-programmet. Randaberg kommune har vært prosjekteier, mens NLA Høgskolen har ledet prosjektet på vegne av kommunen i samarbeid med forskere fra Universitetet i Stavanger og Statped.

SUKIP har og rommet et eget PhD-prosjekt med fokus på hvordan lærere oppfatter inkluderingsbegrepet, hvilke dilemma de står overfor i arbeidet med inkludering i møte med utfordrende atferd og hva de selv beskriver som god støtte for å utvikle en inkluderende praksis. Videre er søkelyset satt på skolen som profesjonsfaglig fellesskap, og hvordan skolen internt og med ekstern støtte kan møte mangfoldet av elevatferd innenfor rammen av en inkluderende praksis. Prosjektet har en mixed-method tilnærming og har benyttet både intervju, observasjon og spørreskjema. Disputas finner trolig sted høsten 2023.